

Kulturmiljöenheten
Olle Lind
Direktnr. 023-814 21
Fax nr. 023-811 18
olle.lind@lansstyrelsen.se

Stora Skedvi hembygdsförening
Sockenkontoret
Sockenvägen 2
783 92 Stora Skedvi

Beslut om byggnadsminnesförklaring av Kaplangården i Stora Skedvi, Skedvi Kyrkby 35:2, Stora Skedvi socken, Sätters kommun.

(2 bilagor)

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 3 kap 1 § (1988:950) lagen om kulturminnen att förklara Kaplangården i Stora Skedvi , Skedvi Kyrkby 35:2, Stora Skedvi socken, Sätters kommun för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt samma lag och kapitel 2 § följande skyddsföreskrifter:

Skyddsområdet omfattar del av fastigheten Skedvi Kyrkby 35:2 enligt situationsplan. Skyddsföreskrifterna omfattar de byggnader som markerats med nr 1 – 8 på situationsplanen.

1. Byggnaderna markerade nr 1 , 3, 4, 5 , 6 och 8 får inte rivas, flyttas, byggas om eller på annat sätt förändras till sin exteriör.
2. I byggnaderna nr 1, 3, 4, 5, 6 och 8 får inte ingrepp göras i stomme eller ursprunglig rumsindelning.
3. I byggnad nr 1 får inte göras ingrepp i eller ändring av äldre fast inredning såsom dörrar, fönster, väggmålningar, trappor, golv, kakelugnar och tak.
4. För byggnaderna nr 2 och nr 7 krävs länsstyrelsen tillstånd för tillbyggnader, byte av kulör eller andra större förändringar. Byggnaderna kan dock utan hinder av byggnadsminnesförklaringen rivas.
5. Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.

2011-03-31 beslöt Sk
kopier till If: BM-reg År
[Signature]

6. Det område kring byggnaderna som på situationsplanen avgränsas med röd linje skall hållas i traditionellt skick. Nybyggnader får inte ske inom detta område.

Samråd skall ske med länsstyrelsen i frågor som rör underhåll och vård av byggnaden och område.

Om särskilda skäl föreligger för att ändra byggnadsminnet i strid mot skyddsföreskrifterna får länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § KML lämna tillstånd till sådana förändringar.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Frågan om byggnadsminnesförklaring väcktes 1999-02-28 av Stora Skedvi Hembygdsförening.

Kaplansgården i Stora Skedvi är ett välbevarat och tidstypiskt kaplansboställe från 1840-talet. Byggnaden som ligger vid Dalälvens strand, ingår som en viktig del av miljön kring Stora Skedvi medeltida kyrka. Kaplansgården ägs av Stora Skedvi Hembygdsförening, som här har sin hembygdsgård. Till den ursprungliga Kaplansgården finns några omgivande uthusbyggnader bevarade.

Huvudbyggnaden uppfördes 1846 på platsen för en tidigare prästgård som boställe för socknens kaplan. Timmerstommen från den tidigare kaplansgården från 1700-talet återanvändes vid nybyggnaden. Huset renoverades 1903 varvid det bl a försågs med nya kakelugnar. En glasveranda tillkom också vid denna tid. 1923 upphörde byggnaden att fungera som prästgård och övertogs av hembygdsföreningen som hyrde ut byggnaden till pensionat, café, vandrarhem m m fram till 1994. Under åren 1996-2000 genomgick Kaplansgården en omfattande renovering.

Huset är uppfört i två våningar av timmer med rosa spritputsade fasader. Den enkelt nyklassicistiska fasaden är indelad med pilastrar. Taket är idag täckt med lertegel, men var ursprungligen täckt med pärt. Huset har en rektangulär grundplan med en utskjutande mittrisalit på den östra fasaden. En glasveranda tillbyggdes vid sekelskiftet 1900 framför den omsorgsfullt utformade nyklassicistiska entrén. En enkel utbyggd köksförstuga sitter på gaveln mot norr.

Interiört har bottenvåningen i stora drag salsbyggnadens plan med en sal i mitten och två kamrar mot söder och kök med skafferier mot norr. Bottenvåningen präglas till viss del av sekelskiftets renovering med breda golvlister och kakelugnar från denna tid. Köket bär spår av en ganska omfattande renovering från ca 1950 med vid denna tid tillkommen skåpsinredning, lister m m.

Från den ursprungliga inredningen från 1840-talet finns i bottenvåningen bl a taken med taklist och dörrarna kvar liksom det stora spiskomplexet i köket. Förstugans inredningen är i huvudsak bevarad från byggnadstiden på 1840-talet. Väggarna pryds här av marmorerade väggfält som rekonstruerats med ledning av bevarade partier.

Till övervåningen leder en svängd trappa med ett för trakten typiskt räcke. I övervåningens förstuga finns ursprungliga marmorerade väggfält målade med limfärg på de lerputsade väggarna. Dessa målningar togs fram i samband med renoveringen på 1990-talet. Övervåningen består av en större sal i mitten med en långsmal genomgående sal på södra gaveln och den f d sängkammaren och en mindre kammare på norra gaveln.

Mittensalen är tapetserad med en tapet som särskilt nytryckts med den ursprungliga tapeten från 1840-talet som förlaga och försedd med en handmålade bård med en äggstavslinje. I salen på södra gaveln är den ursprungliga intensivt blå väggarna framtagna, målade med limfärg på de lerputsade väggarna. En schablonmålade bård pryder väggarna under taklistan. I sängkammaren har de ursprungliga limfärgade gröna väggarna tagits fram, i samband med renoveringen, prydda med schablonmålningar av en lyra.

Av Kaplansgårdens äldre byggnader finns, förutom huvudbyggnaden, följande byggnader bevarade: en drängstuga med vedbod, en källarbod, två timrade härbren och en timrad loge med vagnlider. Dessa byggnader är faluröda med tak av lertegel. I anslutning till dessa hus ligger en modern cafébyggnad och en i sen tid nyuppförd loge.

MOTIVERING TILL LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Kaplansgården i Stora Skedvi är ett välbevarat och tidstypiskt kaplansboställe från 1840-talet. Gården ingår som en viktig del av sockencentret kring Stora Skedvi medeltida kyrka. Byggnadens exteriör har kvar sina ursprungliga nyklassicistiska fasader. Även i interiören är såväl planlösning som mycket av den fasta inredningen och väggmålningar bevarade.

Kaplansgården speglar väl byggnadsskicket på prästgårdar och boställen i Dalarna vid 1800-talets mitt. Kaplansgården har härigenom ett högt kulturhistoriskt värde.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos förvaltningsrätten enligt bilaga 1.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit länsråd Inger Eriksson, beslutande, företrädare för rätts- och plan- och beredskapsenheterna och länsantikvarie Ulf Löfwall föredragande.

Inger Eriksson

Ulf Löfwall

Bilagor:

Hur man överklagar
Situationsplan

Kopia till:

- ✓ Riksantikvarieämbetet med situationsplan
- Fastighetsregistermyndigheten i Dalarnas län med situationsplan
- Byggnadsnämnden i Sätters kommun
- Kulturnämnden i Sätters kommun
- Dalarnas museum
- Plan- och beredskapsenheten

